

Ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου επίτιμος Δημότης του δήμου Αग्रινίου - Η σχέση του με την πόλη και η αποστολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αग्रινίου ανακηρύχθηκε επίτιμος δημότης Αग्रινίου ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος . Η απόφαση ελήφθη κατά την τακτική συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 27 Μαΐου 2024, μετά από σχετική εισήγηση του Δημάρχου Αग्रινίου, κ. Γεωργίου Παπαναστασίου.

Η απόφαση αυτή του Δημοτικού Συμβουλίου μεταξύ άλλων αναφέρεται, στους «ιδιαιτέρους διαχρονικούς δεσμούς από τα έτη της νεότητας [του Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ιεροθέου] με το Αग्रίνιο, στο υψιπετές πνεύμα και την ξεχωριστή προσωπικότητα, την διαχρονική πνευματική προσφορά [του] από όλες τις βαθμίδες της Ιερωσύνης, τη διακρινόμενη παρουσία ως Αρχιερέως ποιμαίνοντος

και τμήματα του Δήμου Αγρινίου, ως η δημοτική ενότητα Παρακαμπυλίων, στην Τοποτηρητεία της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας... και το ανεκτίμητο πολυσχιδές πνευματικό, εκκλησιαστικό, θεολογικό, κοινωνικό και επιστημονικό έργο που διακρίνουν το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. κ. Ιερόθεο».

Παμψηφεί ανακήρυξη

Για τους λόγους αυτούς το Δημοτικό Συμβούλιο **αποφάσισε παμψηφεί να τον ανακήρυξη Επίτιμο Δημότη του Δήμου Αγρινίου και να του απονεμίμη το Κλειδί της Πόλης** σε ειδική εκδήλωση [στο πλαίσιο των εορτασμών της 11ης Ιουνίου του 1821, ημέρα απελευθέρωσης της πόλης από τον τουρκικό ζυγό](#), σε ένδειξη βαθύτατης τιμής, σεβασμού και εκτίμησης εκ μέρους του συνόλου των Δημοτών.

Η επίσημη τελετή της ανακηρύξεως σε δημότη του Δήμου Αγρινίου πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 11 Ιουνίου 2024, στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αγρίνου, στο παλαιό κτήριο της Τραπέζης της Ελλάδος.

Στην σεμνή και λαμπρή τελετή ήταν παρόντες οι Μητροπολίτες Αιτωλίας και Ακαρνανίας **κ. Δαμασκηνός** και Καστορίας **κ. Καλλίνικος**, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών κ. Αθανάσιος Μπαλέρμπας, ως εκπρόσωπος της Κυβερνήσεως, ο Αντιπεριφερειάρχης Αιτωλοακαρνανίας κ. Αθανάσιος Μαυρομμάτης, οι Δήμαρχοι Ναυπακτίας κ. Βασίλειος Γκίζας, Θέρμου κ. Σπυρίδων Κωνσταντάρης και Ξηρομέρου Ιωάννης Τριανταφυλλάκης, οι Βουλευτές Αιτωλοακαρνανίας Αθανάσιος Παπαθανάσης και Χριστίνα Σταρακά, παλαιοί δήμαρχοι του Αγρινίου κληρικοί από το Αγρίνιο, την περιοχή του Αγίου Βλασίου και την Ναύπακτο και λαός από το Αγρίνιο, αλλά και από την Ναύπακτο.

Δήμαρχος Αγρινίου: Τιμούμε έναν φωτισμένο κήρυκα της Ορθόδοξης Εκκλησίας

Στην τελετή αναγνώστηκε σύντομο βιογραφικό του Σεβασμιωτάτου και στην συνέχεια η σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου με αριθμό 109/2024. Κατόπιν πήρε το λόγο ο δήμαρχος Αγρινίου κ. Γ. Παπαναστασίου ο οποίος

αναφέρθηκε με θερμά λόγια στον τιμώμενο Ιεράρχη. Μεταξύ άλλων είπε:

«Αυτήν την τόσο σημαντική ημέρα επέλεξε το Δημοτικό Συμβούλιο Αγρινίου να τιμήσει έναν σεπτό ιεράρχη, έναν αξιοσέβαστο πνευματικό πατέρα, έναν φωτισμένο κήρυκα της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ο Μητροπολίτης κ. Ιερόθεος βρέθηκε στο Αγρίνιο από πολύ μικρή ηλικία. Σ' αυτή τη γη μπήκε ο θεμέλιος λίθος της απόφασης να αφιερωθεί στην υπηρεσία του Θεού. Γνώρισε τον πνευματικό του πατέρα, τον σύγχρονο άγιο της Εκκλησίας μας Καλλίνικο, Μητροπολίτη Εδέσσης και Πέλλης, κοντά στον οποίο ξεκίνησε την εκκλησιαστική και ποιμαντική του διακονία».

Απευθυνόμενος στο Σεβασμιώτατο κ. Ιερόθεο, είπε: «στο σεβαστό πρόσωπό σας τιμούμε την 30ετή πνευματική φροντίδα και προσφορά στη διαποίμανση της Ιερής Μητρόπολης Ναυπάκτου και αγίου Βλασίου. Αναγνωρίζουμε την πνευματική συνεισφορά σας στην εξέλιξη της επιστήμης, ιδιαιτέρως της θεολογίας, αλλά και σε κλάδους, όπως η Ιατρική, η Βιοηθική, η Ψυχοθεραπεία. Τιμούμε το σπουδαίο συγγραφικό σας έργο, μοναδικό τόσο ως προς τον όγκο, όσο και ως προς την διάδοσή του σε Ευρώπη, Αφρική, Αμερική και Ασία μέσου μεγάλου αριθμού μεταφράσεων. Κυρίως, όμως, υποκλινόμαστε στην πατρική σας αγάπη, την στήριξη και το ενδιαφέρον σας για την πόλη και τους ανθρώπους κατά την ενδεκάμενη περίοδο της Τοποτηρητείας σας».

Και συμπλήρωσε: «Με συγκίνηση θυμόμαστε την ομιλία σας κατά την ενθρόνιση του Σεβασμιωτάτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κυρίου Δαμασκηνού. Η καρδιά μας ρίγησε, όταν αναφερθήκατε στο "εμόν Αγρίνιο"... Σήμερα το Αγρίνιο με καύχηση σας ανακηρύσσει επίτιμο Δημότη, σας τιμά, όπως το τιμήσατε, και σας αποδίδει το μέγιστο σεβασμό».

Στην συνέχεια ο δήμαρχος Αγρινίου παρέδωσε στον Σεβ. Μητροπολίτη κ. Ιερόθεο το κλειδί της πόλης του Αγρινίου, ως επισφράγισμα της ανακήρυξής του σε επίτιμο δημότη Αγρινίου.

Μετά την απονομή ο **Μητροπολίτης κ. Ιερόθεος** ευχαρίστησε τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αγρινίου για την ιδιαίτερη τιμή, τον **Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας** για την ευμενή αποδοχή της απόφασης αυτής, όπως και τον **Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας κ. Καλλίνικο** για την παρουσία του και τους παρόντας γνωστούς και φίλους.

Η σχέση με το Αγρίνιο και ο διάλογος της Ορθόδοξης Θεολογίας με τον μετανεωτερικό άνθρωπο

Στην συνέχεια αναφέρθηκε σε δύο σημεία, πρώτον στην σχέση του με το Αγρίνιο και δεύτερον στον διάλογο της Ορθόδοξης Θεολογίας με τον μετανεωτερικό άνθρωπο, δίνοντας συγκεκριμένα παραδείγματα. Με τον τρόπο αυτό έκανε μια σύνοψη του όλου συγγραφικού του έργου.

Η όλη ατμόσφαιρα ήταν εορταστική και η φιλοξενία του Δήμου Αγρινίου αρχοντική και προς τον τιμώμενο και προς όλους τους παρόντες.

Ακολουθεί ο λόγος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ιεροθέου:

Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία στήν μετανεωτερικότητα

Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου

(Ὁμιλία κατά τήν ἀπονομή τοῦ τίτλου τοῦ ἐπιτίμου Δημότου καί τοῦ κλειδιοῦ τῆς πόλεως Ἀγρινίου)

Κύριε Δήμαρχε, κύριε Πρόεδρε, κύριοι Ἀντιδήμαρχοι καί Μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβου-λίου τῆς πόλεως Ἀγρινίου, Μητροπολίτα Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κ. Δαμασκηνέ, Μητροπολίτα Καστορίας κ. Καλλίνικε, ἀξιότιμε Γενικέ Γραμματέα, ἐκπρόσωπε τῆς Κυβερνήσεως, κύριοι Δήμαρχοι Ναυπάκτου, Θέρμου, Ἀστακοῦ καί Ξηρομέρου, γενναιότατοι ἐκπρόσωποι των Ἐνόπλων Δυνάμεων καί τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας.

Θά ἤθελα νά εὐχαριστήσω ὀλοκαρδίως τόν Δήμαρχο Ἀγρινίου κ. Γεώργιο Παπα-να-στασίου, ὁ ὁποῖος ἔκανε τήν πρόταση νά μοῦ ἀπονεμηθῇ ὁ τίτλος τοῦ ἐπιτίμου Δη-μό-του τῆς Πόλεως Ἀγρινίου καί νά μοῦ δοθῇ τό κλειδί τῆς Πόλεως,

αλλά νά εὐχα-ρι-στήσω καί τά Μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβου-λίου γιά τήν ὁμόφωνη ἀπόφασή τους. Καί μάλιστα, διότι καθο-ρίστηκε αὕτη ἡ τιμητική ἐκδήλωση νά γίνη κατά τήν ἐπίσημη ἡμέρα τῶν ἐλευθερίων τῆς Πόλεως τοῦ Ἀγρινίου.

Εἶμαι βαθειά συγκινημένος ἀπό αὐτήν τήν τιμητική ἀπόφασή σας. Εὐχαριστῶ τόν Δήμαρχο καί γιά τά λόγια του πού τεκμηριώνουν αὐτήν τήν ἀπόφαση, ὅτι συνδέομαι ποικιλοτρόπως μέ τήν πόλη τοῦ Ἀγρινίου ἀπό τά μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνος μέχρι σήμερα πού εἶμαι Μητροπολίτης τῆς Ναυπάκτου, ἀλλά καί τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀγίου Βλασίου, ἡ ὁποία ὑπά-γεται στόν Δῆμο Ἀγρινίου.

Εὐχαριστῶ καί τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κ. Δαμα-σκηνό γιά τήν εὐμενῇ ἀποδοχή τῆς ἀπόφασης αὐτῆς, ὅπως καί τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας κ. Καλλίνικο γιά τήν παρουσία του, καί τούς παρόντας γνω-στούς καί φίλους, ἰδιαιτέρως τόν παλαιό φίλο μου Παναγιώτη Καραγιῶργο.

Ἐπιτρέψτε μου ὡς πνευματικό ἀντίδωρο, δηλαδή ὡς ἀντιπρο-σφο-ρά στό δῶρο σας, νά ἀναφερθῶ στήν συνέχεια σέ δύο σημεῖα: Πρῶτον, «τό Ἀγρίνιο στήν ζωή μου» καί δεύτερον, «ἡ ἀποστολή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο».

1. Τό Ἀγρίνιο στήν ζωή μου

Γεννήθηκα στά Γιάννενα, ἀπό ὅπου κατάγομαι, ἀλλά ἀπό τά μικρά μου χρόνια συνδέθηκα καί μέ τό Ἀγρίνιο. Αὐτό συνδέεται μέ τήν θεία μου Παρασκευή (ἀδελφή τῆς μη-τέρας μου), ἡ ὁποία γιά πολλά χρόνια ἦταν Διευθύνουσα στό Θερα-πευτήριο «Ἅγιοι Ἀνάργυροι» στό Ἀγρίνιο, ἀκολουθώντας ἀπό τά Γιάννενα τόν πνευματικό της π. Βενέδικτο. Μέ αὐτήν τήν ἀφορμή ἐρχόμουν ἀπό τήν ἡλικία τῶν ἑξι ἐτῶν στό Ἀγρίνιο, τό Πάσχα καί τά Καλοκαίρια, ἐπειδή τότε εἶχε διαγνωστῇ ἕνα προστάδιο γιά τήν ἐμφάνιση ἀδενοπάθειας, λόγω τῶν δυ-σκολιῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καί χρειάζομουν κυρίως κατάλληλη τροφή καί ὑγιεινές συνθῆκες διαβίωσης. Ἔτσι, στό Ἀγρίνιο ξεπέρασα αὐτήν τήν δυσκολία στήν ἀρχή τῆς βιολογικῆς μου ζωῆς.

Στήν συνέχεια, κατά τήν περίοδο τῆς ἐφηβείας μου, ἦλθα στό Ἀγρί-νιο γιά νά συνεχίσω τίς Γυμνασιακές μου σπουδές στό τότε μονα-δικό Ἐξα-τάξιο Παπαστράτειο Γυμνάσιο (1959-1963) ἀπό ὅπου καί ἀποφοίτησα.

Ἔτσι, γνωρίζω τό Ἀγρίνιο ἀπό τήν δεκαετία τοῦ 1950, μέχρι τίς ἀρχές τῆς δεκαε-τίας τοῦ 1960 καί ἔχω μέσα μου ζωηρές εἰκόνες ἀπό τό παλιό Ἀγρίνιο καί τούς ἀνθρώ-πους του. Θυμᾶμαι τόν τότε Δήμαρχο Γεώργιο Παπαϊωάννου.

Ἐπομένως, πέρα ἀπό τήν ὑγεία μου καί τήν μαθητεία μου ἐδῶ, τό Ἀγρίνιο μέ βοή-θησε ἀπο-τελεσματικά στήν μετέπειτα ἐκκλησιαστική ἐκπαίδευσή μου μέ δύο

συγ-κε---κρι-μέ-νους τρόπους.

Πρῶτον, ὁ τότε διευθυντής τοῦ Οἰκοτροφείου στό ὁποῖο ἔμενα Ἡλίας Ξένος μετέβη στήν Νέα Σκῆτη τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὅπου ἔγινε μοναχός μέ τό ὄνομα Σπυρίδων. Συνέπεσε αὐτό τό γεγονός μέ τήν φοίτησή μου στήν Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης, ὅποτε ἐπισκεπτό-μουν τό Ἅγιον Ὄρος καί ἔμενα γιά πολύ καιρό στήν Νέα Σκῆτη.

Ἐχοντας ὀρμητήριο τήν Νέα Σκῆτη ἀνίχνευα τήν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀνα-ζητώντας τήν ζωή τῶν ἀσκητῶν τῆς ἐρήμου. Ἐκεῖ γνώρισα πολλούς ἐρημίτες ἀσκητές, μεταξύ τῶν ὁποίων τά μέλη τῆς Συνοδείας τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ Ἡσυχαστοῦ, ἦτοι τόν ἅγιο Ἐφραίμ Κατουνακιώτη, τόν Ἰωσήφ τόν Βατοπαιδινό, τόν Ἐφραίμ τόν Φιλοθείτη, μετέπειτα Ἀριζονίτη τῆς Ἀμερικῆς, τόν π. Θεοφύλακτο καί εἰσῆχθηκα στήν νηπτική καί ἡσυχαστική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας. Καρπός αὐτῆς τῆς ἔρευνας εἶναι τό βιβλίο μου «Μιά βραδιά στήν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὁρους» καί πολλά ἄλλα παρόμοια βιβλία.

Δεύτερον, στό Ἀγρίνιο γνώρισα τόν τότε Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱε-ρᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας Ἀρχιμ. π. Καλλίνικο Ποῦλο, πού, ὅταν ἦμουν φοιτητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, ἐξελέγη Μη-τρο-πολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας, νῦν ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας. Μέ τήν πρό-σκλησή του τόν ἀκολούθησα στήν Ἑδεσσα, ἔμενα μαζί του στό Ἐπι-σκοπεῖο γιά δεκαπέντε χρόνια, μέ χειροτόνησε Διάκονο καί Πρεσβύ-τερο καί ἀσκοῦ-σα τό ἔργο τοῦ ἱεροκήρυκος.

Στήν Ἑδεσσα, κοντά στόν ἅγιο Καλλίνικο, γνώρισα ἕναν ἀσκητή Ἐπίσκοπο, ὁ ὁποῖος μέ ἀνέπτυξε ἐκκλησιαστικά μέ ἀγάπη καί ἐλευθε-ρία. Μέ τήν δική του εὐλογία συνδέθηκα πνευματικά μέ τόν ἅγιο Παί-σιο τόν Ἀγιορείτη καί τόν ἅγιο Σωφρόνιο τόν Ἀθωνίτη, πού ἐκεῖνον τόν καιρό μόναζε στήν Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Ἑσσεξ Ἀγγλίας. Αὐ-τούς τούς δύο ἁγίους ἐπισκεπτόμουν συχνά καί ὠφελήθηκα στήν ζωή μου. Ἀργότερα, μέ ἀξίωσε ὁ Θεός νά ἐκλεγῶ Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου καί νά εἶμαι ἐδῶ στήν Αἰτωλοακαρνανία περίπου 30 χρόνια, καί συνδέομαι ἰδιαίτερα μέ τό Ἀγρίνιο, λόγω τοῦ ὅτι ὁ Ἅγιος Βλάσιος ἀνήκει στόν Δῆμο Ἀγρινίου, καί διετέλεσα σχεδόν ἕνα χρόνο Τοποτηρητής τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας.

Ἔτσι, ἀξιώθηκα ἀπό τόν Θεό νά μεγαλώσω βιολογικά καί ἐκκλη-σιαστι-κά, συνανα-στρεφόμενος μέ ἁγίους ἀνθρώπους, καί αὐτό ἦταν πράγματι μιά «ἐκκλησιαστική πολυτέλεια» στήν ζωή μου. Μέσα ἀπό τήν ζωή τῶν Ἁγίων αὐτῶν καί τήν μελέτη τῶν ἔργων τῶν Ἁγίων Πατέρων εἰσέδυσά στό βάθος τῆς θεολογίας τῆς Ἐκκλησίας καί μέ αὐτήν προσπαθοῦσα νά βοηθήσω τόν σύγχρονο ἄνθρωπο.

Καρπός αὐτῆς τῆς προσπά-θειας εἶναι ἡ συγγραφή τῶν πολλῶν (126) βιβλίων μου.

2. Ἡ ἀποστολή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στόν σύγχρονο κόσμο

Ἡ μετάφραση τῶν 118 βιβλίων μου σέ 27 γλῶσσες, πού σημαίνει ὅτι τό μήνυμα τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας ἀγγίζει ὅλους τούς ἀνθρώπους, ὅπου γῆς, μοῦ ἔδωσε τήν δυνατότητα καί τήν εὐκαιρία νά κληθῶ νά ἀναπτύξω τίς ἀπόψεις μου σέ διάφορες πόλεις τοῦ κόσμου καί σέ Πανε-πιστήμια καί νά ἔλθω σέ ἐπικοινωνία μέ τά σύγχρονα θρησκευτι-κά, φιλοσοφικά, ψυχολογικά, κοινωνικά καί ἐπιστημονικά ρεύματα τῆς ἐπο-χῆς μας καί νά κάνω διάλογο μαζί τους. Πράγματι, πολλές φορές διερωτήθηκα τί εἶναι ἐκεῖνο πού κάνει, ὅχι μόνον τό Εὐρωπαϊο, τόν Ἀμερικανό, καί Βόρειο ἄνθρωπο, ἀλλά τόν ἄνθρωπο στήν Ἀφρική, τήν Ἀσία, τήν Κίνα καί τήν Κορέα νά ἐνδιαφέρεται νά δια-βάση κείμενα ἐνός Ὁρθοδόξου Κληρικοῦ. Κατάλαβα ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία ἔχει λόγο καί διαλέγεται μέ ὅλα τά σύγχρονα ρεύματα σέ ὅλη τήν οἰκουμένη, καί μάλιστα δίνει συγ-κε-κριμένες ἀπαντήσεις πού ἀνα-παύ-ουν τόν ταραγμένο ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας, ὅπου γῆς.

Πρὶν ἀναφερθῶ στόν διάλογο τῆς Ὁρθοδόξου θεολογίας μέ τά σύγχρονα ρεύματα, θά ἤθελα νά σημειώσω ὅτι ὑπῆρξε μιά τομή στήν ἱστορία τῆς Εὐρώπης πού ὀνομάστηκε νεώτεροι χρόνοι ἢ νεωτερι-κότητα, κατά τόν 17ο καί κυρίως 18ο αἰώνα, κατά τήν ὁποία ἀσκή-θη-κε ἰσχυρή κριτική στήν κατάσταση πού ἐπικρατοῦσε στήν Εὐρώπη κατά τούς Μεσαιωνικούς χρόνους, ἐννοῶ τήν σχολαστική θεο-λογία μέ τήν φεουδαλιστική κοινωνική καί πολιτιστική νοοτροπία της.

Ἔτσι, στούς νεωτέρους χρόνους μέ τόν διαφωτισμό ἀνατράπηκε τό κοσμοεἶδωλο τῆς μεταφυσικῆς πού ἐπικρατοῦσε στήν Εὐρώπη μέχρι τότε καί δημιουργήθηκε τό νέο κοσμοεἶδωλο, δηλαδή διατυπώθηκε ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά στηρίζε-ται στόν ἀνθρώ-πινο λόγο καί τήν παρατήρηση διά τῶν αἰσθήσεων.

Όμως, μετά τούς νεωτέρους χρόνους, τόν διαφωτισμό, ακόλουθ-η-σαν οί μετανεω-τε-ρικοί χρόνοι, στους οποίους ό άνθρωπος υπερέβη τήν νεωτερικότητα (δια-φω-τισμό) καί είσήλθε στήν μετανεωτερικότητα, μέ διάφο-ρες αντιλήψεις. Ό Kenneth Gergen, Κα-θη-γητής Ψυχολογίας στό Κολλέγιο Σουόρθορ, θά δώση τά χαρακτηριστικά στοιχεΐα τής μετα-νεω-τε-ρικής εποχής, πού εΐναι «ή άμφισβήτηση τής αύθεντίας», «ή κα-τάρ-ρευση τής λογικής τάξης», «ή άπώλεια τοϋ άναγνωρίσιμου», δηλα-δή ή επικράτηση τοϋ πλου-ρα-λισμοϋ. Σήμερα στόν Δυτικό κόσμο κυριαρχεί τό Woke culture κίνημα πού συνιστά μία άφύπνιση, όπως θεωροϋν καί επανάσταση στίς άπαράδεκτες διακρίσεις πού τούς επιβάλλει ό δυτικός πολιτισμός καί «ό λευκός άνδρας». Έτσι, προσπαθοϋν νά αποδο-μήσουν όλο τό σύγχρονο κατεστημένο τών διακρίσεων.

Σέ αύτήν τήν εποχή βρισκόμαστε καί ή Όρθόδοξη θεολογία κα-λεΐται νά διαλεχθῇ μέ τόν μετανεωτερικό άνθρωπο, χωρίς, βέβαια, νά αποκλείεται ή ύπαρξη καί νεωτε-ρικών άπόψεων.

Θά αναφέρω μέ συντομία μερικά ένδεικτικά παραδείγματα γιά νά φανῇ ότι ή Όρθό-δοξη θεολογία διαλέγεται μέ τόν σύγχρονο μετανεωτε-ρικό κόσμο.

α) **Ή Θρησκεία**, όπως εκδηλώθηκε σέ όλους τούς αιώνες, εκφράζεται ως μαγεία (έξιλέωση τοϋ Θεοϋ) δεισιδαιμονία (ταύτιση κτιστοϋ καί άκτίστου) καί μυστικισμός (έπιστροφή τής ψυχῆς στόν άγέννητο κόσμο τών ίδεών). Στους μετανεωτερικούς χρό-νους ή θρησκεία εκφράζεται ως συγ-κρι-τισμός καί ως χρησιμοποίηση ψυχοτεχνικών μεθόδων γιά τήν από-κτηση τής ψυχικής ήρεμίας καί πολλές φορές έργαλειοποιείται γιά γεωπολιτικούς σκοπούς.

Ή Όρθόδοξη θεολογία διδάσκει ότι ή Έκκλησία δέν εΐναι θρησκεία μέ τά χαρα-κτη-ριστικά πού άνέφερα προηγουμένως, αλλά ή Θρησκεία εΐναι ασθένεια καί ή Έκκλησία εΐναι ή θεραπεία της. Ό Χριστός δέν έννηθρώπησε γιά νά ιδρύση μία Θρη-σκεία, αλλά γιά νά κάνη Έκκλησία, δηλαδή μία κοινω-νία με-τα-ξύ Θεοϋ καί ανθρώπου, γιά νά διακηρύξη τήν φιλαν-θρω-πία τοϋ Θεοϋ πρός τόν άνθρωπο καί τήν φιλανθρωπία τοϋ ανθρώπου πρός τόν κάθε πλησίον. Ή Έκκλησία εΐναι πνευματικό θεραπευτήριο πού θεραπεύει τόν άνθρωπο, ώστε ό άνθρωπος νά διακρίνεται από τήν φιλοθεία καί τήν φι-λαν-θρωπία.

β) Ή σύγχρονη **δυτική θεολογία** προσαρμοζόμενη στήν μετανεωτε-ρι-κότητα άνέ-πτυξε τόν νεοθωμισμό πού τόν συνδέει μέ τόν περσο-να-λισμό καί τήν Βιβλική κριτική, μέ τόν συγκριτισμό-σχετισκισμό-ρελα-τι-βισμό.

Ή όρθόδοξη θεολογία παραμένει στίς βάσεις τής αποκαλυπτικής θεολογίας πού

συνδέει τόν άνθρωπο μέ τόν Θεό καί όμιλεῖ γιά τό κατ' εἰκόνα καί καθ' όμοίωση μέσα από τήν θεολογία τῆς καθάρσεως, τοῦ φωτισμοῦ καί τῆς θεώσεως.

γ) **Ἡ μετανεωτερική φιλοσοφία** αποδεσμεύθηκε από τήν μεταφυ-σική καί ἔγινε ὑπαρξιακή, ἀσχολεῖται κυρίως μέ τά ὅρια τῆς ὑπαρξης, τήν ζωή καί τόν θάνατο.

Ἔτσι, ἐνῶ στούς νεωτερικούς χρόνους ἐπικρατοῦσε ἡ λογικο-κρα-τία (Ντεκάρτ) καί ἡ αἰσθησιοκρατία (Τζών Λόκ, Ντέιβιντ Χιούμ), ὁ Κάντ ὁμίλησε γιά τήν «ὑπερβατολογική ἀρχή», πού εἶναι πέρα από τήν λογική καί τίς αἰσθήσεις καί ὁ ἄνθρωπος ἐνδιαφέρεται γιά τήν ἐλευθερία τῆς ὑπαρ-ξης. Ἐπίσης, νά θυμίσω τόν Γερμανό φιλόσοφο Χάιντεγκερ πού ἔκανε λόγο γιά τό «εἶναι» καί τό «παρεῖναι» (ζάιν καί νταζάιν), γιά τά τρία γνωρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, δηλαδή τήν «ἐγκατά-λειψη», τήν «ἐκσταση», τήν «παρον-τικότητα». Ἀκόμη, νά θυμίσω τόν Σάρτ πού προέβαλε τήν ὑπαρξη, ἡ ὁποία προηγεῖται τῆς οὐσίας, τόνιζε τήν ἐλευθερία τῆς ἐπι-λογῆς τοῦ ἀτόμου, γι' αὐτό ἔλεγε ὅτι ὁ ἄνθρωπος «εἶναι καταδικασμένος νά εἶναι ἐλεύθερος».

Ἡ θεολογία μπορεῖ νά διαλεχθῇ μέ τήν σύγχρονη ὑπαρξιακή φιλο-σοφία, διότι εἶναι ἐναντίον τῆς μεταφυσικῆς καί ἐπὶ πλέον ἀσχολεῖται μέ τόν πυρήνα τῆς ὑπαρξης πού εἶναι ὁ νοῦς, διά τοῦ ὁποίου μπορεῖ νά ἀποκτήσῃ κανεῖς ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος δέν εἶναι μεταφυσικό Ὄν, ἀλλά Θεός ἀγάπης, ὁ Ὅποιος ἐνηνθρώπισε, ἐνώ-νον-τας τό ἄκτιστο μέ τό κτι-στό.

δ) **Ἡ μετανεωτερική ψυχολογία** αποδεσμεύτηκε από τήν φιλοσοφία καί τήν βιολογία καί ἔγινε ἐσωτερική, ὑπαρξιακή. Ἔτσι, ἀναπτύχθηκαν οἱ διάφορες ψυχανα-λυτικές θεωρίες. Νά θυμίσω τίς τρεῖς ψυχολογικές σχολές τῆς Βιέννης, ἥτοι τήν «θέ-ληση γιά ἡδονή» τοῦ Φρόϋντ, τήν «θέληση γιά δύναμη» τοῦ Ἄντλερ καί τήν «θέ-ληση γιά νόημα» τοῦ Φράνκλ. Ἐπίσης, νά θυμίσω ὅτι στήν ἐποχή μας ἡ γνωσιακή ψυχολογία συνδέθηκε μέ τίς νευροεπιστῆμες.

Στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχουμε μιά ἰδιαίτερη ψυχοθεραπεία, πού ἀχολεῖται μέ τό λεγόμενο ὑποσυνείδητο καί ἀσυνείδητο, δηλαδή τόν νοῦ πού τώρα εἶναι σκοτεινός καί πρέπει νά φωτισθῇ, νά γίνῃ ὑπερ-συνείδητος.

ε) **Ἡ μετανεωτερική κοινωνιολογία** εἶναι ἐναντίον τοῦ Φεου-δα-λι-σμοῦ, ὅπως ἀνα-πτύχ-θηκε στήν Δύση, κατά τόν Μεσαίωνα, σύμφωνα μέ τόν Μάρκ Μπλόχ στό περίφημο βιβλίο «ἡ φεουδαλική κοινωνία», ὁ ὁποῖος φεουδαλισμός ὄχι μό-νον ἀλλοίωσε τήν Δυτική Κοινωνία, ἀλλά καί τήν ἴδια τήν δυτική θεο-λογία. Εἶναι χαρακτηριστικό τό ἔργο τοῦ Μάξ Βέμπερ «ἡ προτεσταντική ἠθική καί τό πνεῦμα τοῦ καπιταλισμοῦ», ὁ ὁποῖος δείχνει πῶς τό πνεῦμα τοῦ καπιταλισμοῦ ἔχει σχέση μέ τήν προτεσταντική ἠθική. Ἐπί-σης, ἡ μετα-νεωτερική κοι-νω--νιολογία

συνδέεται μέ τήν παγκοσμιοποίηση καί τήν πολυπο-λιτι-σμικό-τη-τα.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει μιά ἰδιαίτερη κοινωνιολογία πού εἶναι καρπός τῆς ἐμπειρίας τοῦ Θεοῦ, ὅπως φαίνεται στίς «Πράξεις τῶν Ἀπο-στόλων», ὅτι ἡ Ἐκκλησία ζοῦσε μέ κοινοκτημοσύνη καί κοι-νο-χρη-σία, μετατρέποντας τήν φιλαυτία σέ φιλοθεία καί φιλανθρωπία, τήν ἰδιο-τελῆ ἀγάπη σέ ἀνιδιοτελεῆ, καί δέν ἔχει καθόλου σχέση μέ φεουδαλι-στικά κοινωνικά συστήματα.

Τέλος, στ) **ἡ μετανεωτερική ἐπιστήμη** ἀντιλαμβάνεται ὅτι πρέπει νά θέσῃ κανεῖς κανόνες ἠθικῆς, ὥστε ἡ γνώση πού παράγεται νά ὠφελεῖ τούς ἀνθρώπους καί νά μή τούς βλάπτῃ. Ἔτσι, γιά παράδειγμα, ἡ ἐπιστήμη τῆς Μοριακῆς Βιολογίας πού συναν-τή-θηκε μέ τήν Γενετική Μηχανική, συν-δέθηκε μέ τίς θεωρητικές ἐπιστήμες καί ἀναπτύχ-θηκε ἡ ἐπιστήμη τῆς Βιοηθικῆς.

Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία δέν ἔρχεται σέ ἀντιπαλότητα μέ τήν ἐπι-στήμη, διότι θεο-λογία καί ἐπιστήμη κινοῦνται σέ δύο διαφορετικά ἐπίπεδα καί χρησιμοποιοῦν δι-πλῆ μεθοδολογία γνώσης, ἄλλη εἶναι ἡ γνώση τοῦ νοῦ καί ἄλλη εἶναι ἡ γνώση τῆς λογικῆς. Ἔτσι, δεχό-μενος τήν ἐπιστήμη τῆς Μοριακῆς Βιολογίας καί τήν ἐπιστήμη τῆς Βιοη-θικῆς, ἀντιμετωπίζω ὅλα τά σύγχρονα προβλήματα μέ τήν λεγό-μενη Βιοθεολογία.

Γενικά, στόν σύγχρονο μετανεωτερικό κόσμο ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλη-σία μέ τήν θεο-λογία της ἔρχεται δημιουργικά σέ διάλογο μαζί του, χωρίς φανα-τι-σμό καί ἀντιπαλότητα, ἀλλά μέ ἡρεμία καί νηφαλιότητα γιά τό καλό τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι διδάσκω καί ὁμιλῶ, καί μέσα σέ αὐτήν τήν προοπτική καλ-λιεργῶ τά θεολο-γικά γράμματα καί διαλέγομαι μέ τόν σύγχρονο ἄν-θρω-πο.

Καί πάλι εὐχαριστῶ γιά τήν τιμή νά εἶμαι ἐπίτιμος δημότης αὐτῆς τῆς δημιουργικῆς πόλεως τοῦ Ἀγρινίου, τήν ὁποία γνώρισα ἀπό τήν νηπιακή μου ἡλικία, καί νά μοῦ δοθῇ τό κλειδί τῆς πόλης, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχα λάβει τό κλειδί τῆς καρδιάς σας, πού εἶναι τό μεγαλύτερο δῶρο.

Φωτογραφίες